Çoklu Ortam Ögeleri, Bilgi Görseli ve Grafik Okuma

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Çoklu ortam ögeleri:** Bir iletiyi aktarmak için yazıyla birlikte kullanılan fotoğraf, resim, video, ses kaydı, müzik, tablo, grafik, harita, simge ve logo gibi ögelerdir.
- **Eş anlam oluşturma:** Öge, metinde söylenenin aynısını gösterir. "Masada iki kedi uyuyor." cümlesinin yanında masada uyuyan iki kedinin resmi.
- **Anlamı destekleme:** Öge, metindeki bilgiyi tamamlar, açıklar ya da ayrıntı ekler. Bir haberin yanında olayın ayrıntılarını gösteren fotoğraf.
- **Tek başına anlam oluşturma:** Öge, yazıya gerek duymadan iletiyi kendi başına verir. Acil çıkış simgesi, üstü çizili sigara resmi.
- **Bilgi görseli:** Yazı, görsel, grafik, sayısal veri, harita ve logo gibi ögeleri bir araya getirerek bilgiyi kısa ve etkili biçimde sunar.
- **Grafik ve tablo okurken:** Başlığa, birimlere ve eksenlere dikkat et; sayıları karşılaştır; metindeki bilgiyle grafikteki bilginin tutarlı olup olmadığını kontrol et.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. Aşağıdakilerden hangisi bir **çoklu ortam ögesi** değildir?

   A) Fotoğraf B) Ses kaydı C) Grafik D) Noktalama işareti

2. Çoklu ortam ögelerinin işlevlerini açıklamalarıyla eşleştiriniz.

   1) Eş anlam oluşturma 2) Anlamı destekleme 3) Tek başına anlam oluşturma

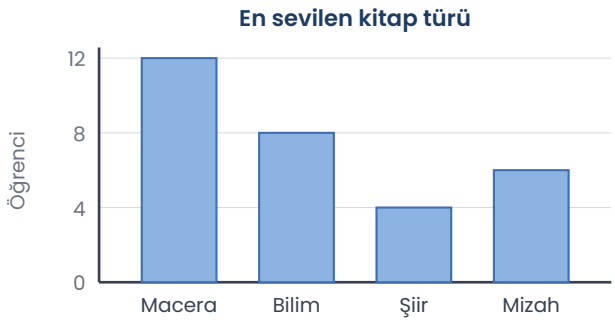
   a) Öge, metindeki bilgiyi tamamlar ya da ayrıntı ekler.

   b) Öge, yazıya gerek duymadan iletiyi kendisi verir.

   c) Öge, metinde söylenenin aynısını gösterir.

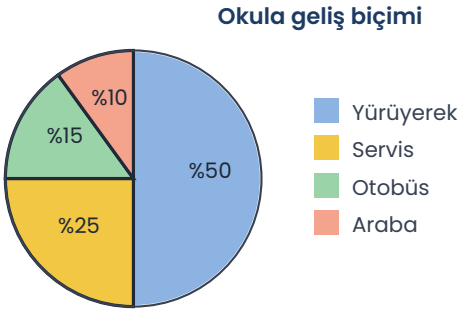
3. Bir yol levhasında hiçbir yazı yoktur; yalnızca yaya geçidinden karşıya geçen bir insan simgesi vardır. Bu simge çoklu ortam ögelerinin hangi işlevine örnektir?

4 Grafikte 6/A sınıfındaki öğrencilerin en sevdiği kitap türleri verilmiştir.
a) En çok sevilen tür hangisidir?
b) Ankete kaç öğrenci katılmıştır?

5 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru olanlar için **D**, yanlış olanlar için **Y** yazınız.
(…) Grafikler sayısal bilgileri daha kolay karşılaştırmamızı sağlar.
(…) Bir metinde yalnızca yazı varsa çoklu ortam ögesi kullanılmış demektir.
(…) Arka plan müziği de bir çoklu ortam ögesidir.
(…) Bilgi görselinde yazı hiç kullanılamaz.

6 Daire grafiğinde bir okuldaki öğrencilerin okula geliş biçimleri verilmiştir.
a) Öğrencilerin en az hangi yolla okula geldiği görülmektedir?
b) Öğrencilerin kaçta kaçı okula yürüyerek gelmektedir?

7 Tabloya göre hangi gün hem **yağmur yağması** beklenmektedir hem de **en düşük sıcaklık** o gündür?

Gün	Sıcaklık	Hava durumu
Pazartesi	18 °C	Güneşli
Salı	12 °C	Yağmurlu
Çarşamba	15 °C	Yağmurlu
Perşembe	20 °C	Parçalı bulutlu

8 Bir hikâye kitabında "Masada iki kedi uyuyor." cümlesinin yanında, masanın üstünde uyuyan iki kedinin resmi vardır. Resim hangi işlevde kullanılmıştır?

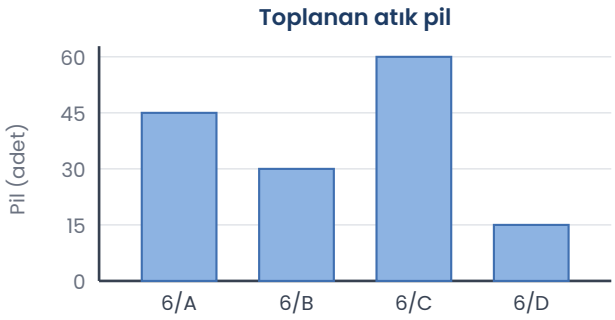
A) Tek başına anlam oluşturma
B) Eş anlam oluşturma
C) Anlamı destekleme
D) Hiçbir işlevi yoktur.

9 Bir bilgi görselinde "Günde en az 6-8 bardak su iç!" yazısı, bir su bardağı çizimi, içilen bardak sayısını gösteren küçük bir grafik ve okulun logosu bulunmaktadır.
Bu bilgi görselinde kullanılan ögeleri yazınız.

10 Bir sunumda sayısal bilgileri uzun cümlelerle anlatmak yerine grafikle göstermenin faydası nedir? Bir cümleyle açıklayınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Grafikte okuldaki dört sınıfın topladığı atık pil sayıları verilmiştir. 6/C sınıfı, 6/D sınıfından kaç pil fazla toplamıştır?

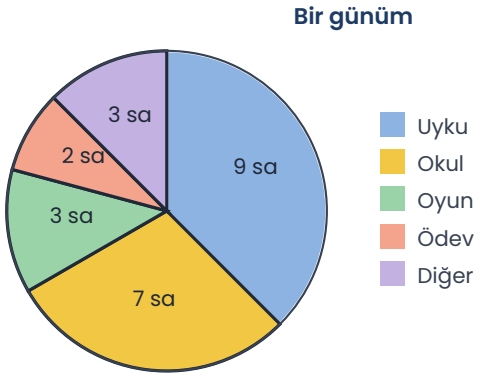

12 Yukarıdaki grafiğe göre dört sınıf toplam kaç atık pil toplamıştır?

13 Yukarıdaki grafikten hareketle aşağıdakilerden hangisine **ulaşılamaz**?

A) En çok pili 6/C sınıfı toplamıştır.
B) 6/A sınıfı, 6/B sınıfından 15 pil fazla toplamıştır.
C) En az pili 6/D sınıfı toplamıştır.
D) En kalabalık sınıf 6/C sınıfıdır.

14 Daire grafiğinde bir öğrencinin bir gününü (24 saat) nasıl geçirdiği gösterilmiştir. Öğrencinin uykuya ayırdığı süre, okulda geçirdiği süreden kaç saat fazladır?

15 Yukarıdaki bilgilerin daire grafiğiyle gösterilmesi okura nasıl bir kolaylık sağlar?

16 Tabloda üç trenin kalkış ve varış saatleri verilmiştir. Yolculuğu **en kısa süren** tren hangisidir? Süresi ne kadardır?

Tren	Kalkış	Varış
Sabah Ekspresi	07.30	10.15
Öğle Treni	12.00	15.30
Akşam Treni	18.10	20.40

17 Bir kütüphanenin girişindeki afişte hiç yazı yoktur; yalnızca üzerine kırmızı bir çarpı çizilmiş cep telefonu resmi vardır. Bu afişin iletisi nedir? Afiş hangi işlevde kullanılmıştır?

18 Bir haberde "Kar yağışı nedeniyle köy yolları kapandı." yazmaktadır. Haberdeki fotoğrafta, kar yüksekliğinin bir insan boyuna ulaştığı ve iş makinelerinin yol açmaya çalıştığı görülmektedir. Fotoğraf hangi işlevde kullanılmıştır?

A) Tek başına anlam oluşturma
B) Eş anlam oluşturma
C) Anlamı destekleme
D) Metinle çelişen bilgi verme

19 Bir şehrin son on yıldaki nüfus değişimini sunumda göstermek isteyen öğrenci için en uygun çoklu ortam ögesi hangisidir?

A) Yıllara göre nüfusu gösteren grafik
B) Şehrin tarihî yapılarının fotoğrafları
C) Şehirle ilgili bir türkü
D) Belediyenin logosu

20 Bir tanıtım videosunda anlatıcının sözlerine sakin bir arka plan müziği eşlik etmektedir. Müzik, çoklu ortam ögelerinin hangi işlevini üstlenmiştir? Açıklayınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Bir öğrenci, tablodaki anket sonuçları için şu yorumu yazmıştır: "6/B sınıfındaki öğrencilerin çoğu okula yürüyerek geliyor."
Bu yorum tablodaki bilgilerle tutarlı mıdır? Açıklayınız.

Geliş biçimi	Yürüyerek	Servis	Otobüs	Araba
Öğrenci sayısı	8	12	6	4

22 "Suyu tasarruflu kullanalım" konulu bir bilgi görseli hazırlayacaksınız. Kullanacağınız **üç** çoklu ortam ögesini ve her birinin işlevini yazınız.

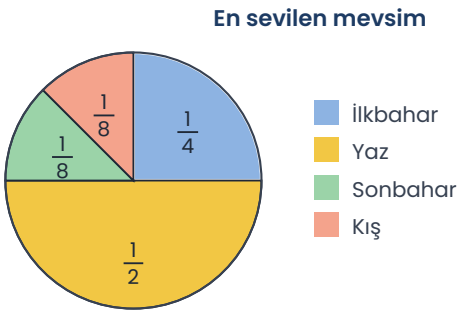
23 Tabloda bir kitap fuarına iki yıl boyunca günlere göre katılan ziyaretçi sayıları verilmiştir. Tabloya göre aşağıdakilerden hangisi **doğrudur**?

Gün	2023	2024
Cuma	120	150
Cumartesi	300	280
Pazar	250	330

A) 2024'te her gün ziyaretçi sayısı artmıştır.
B) İki yılda da en kalabalık gün cumartesidir.
C) 2024'teki toplam ziyaretçi sayısı 2023'e göre artmıştır.
D) Cuma günü ziyaretçi sayısı azalmıştır.

24 Yukarıdaki tabloya göre 2024'teki toplam ziyaretçi sayısı 2023'e göre kaç kişi artmıştır? İşleminizi gösteriniz.

25 Daire grafiğinde bir sınıftaki **24** öğrencinin en sevdiği mevsimler gösterilmiştir.
a) Yazı seçen kaç öğrenci vardır?
b) Grafikteki bilgiyi **sayısal veri** kullanarak bir cümleyle ifade ediniz.

26 Bir müzede tabloların yanında, tabloyu yapan ressamın hayatını ve tablonun hikâyesini anlatan kısa bir sesli rehber kaydı dinletilmektedir. Sesli rehber hangi işlevde kullanılmıştır?

A) Anlamı destekleme
B) Tek başına anlam oluşturma
C) Eş anlam oluşturma
D) Metinle çelişen bilgi verme

27 Aynı kampanya için iki afiş hazırlanmıştır.
1. afiş: Ağaçların önemini anlatan on beş satırlık bir yazı
2. afiş: Kesilmiş bir ağaç kütüğünden filizlenen küçük bir fidan resmi ve altında "Bir fidan, bir nefes" sloganı
Sizce hangi afiş daha etkilidir? Gerekçenizi yazınız.

28 "Okul koşusunda Ayşe 5 dakika 40 saniyede, Can 6 dakika 10 saniyede, Deniz ise 5 dakika 55 saniyede bitiş çizgisine ulaştı."
Bu bilgileri bir tabloya aktarınız ve koşucuları birincilikten başlayarak sıralayınız.

Koşucu	Süre	Sıralama

29 Tren tablosuna (16. soru) göre saat 12.00'den **sonra ya da tam 12.00'de** yola çıkıp varacağı yere **en erken** ulaşmak isteyen bir yolcu hangi treni seçmelidir?

A) Sabah Ekspresi B) Öğle Treni C) Akşam Treni D) Hiçbiri uygun değildir.

30 Aşağıdakilerden hangisi **tek başına anlam oluşturan** bir çoklu ortam ögesine örnektir?

A) Hikâye kitabında metnin anlattığı sahneyi aynen gösteren resim
B) Haberde metni tamamlayan, ayrıntılar içeren fotoğraf
C) Acil çıkış kapısının üzerindeki koşan insan ve ok simgesi
D) Belgeselde anlatıcının sesine eşlik eden müzik

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**